

Mažana Bogumila Kjelar

NOVE PESME

TEKTONSKI PROZOR

Provincija smrti, njeni gravitacioni spustovi komadaju život
u uglaste komadiće što nestaju
u ledničkim zdencima.
Tamo, na dnu, leže naše naočare za sunce,
naš smeh, navlačenje šumskih jagoda na slamku.

Leže na gvoždastim, crvenim i raznobojnim peščarama,
na mulju prezasićenom sirovom naftom i solju,
na konglomeratima s kostima mastodonta, kosmatog nosoroga.

Svetluca ono ljubavničko popodne, obasjano suncem.

* * *

Jezik se povlači ka zemlji, ka stenju, na dno naselja,
pod krila sinklinala.

Pod tlo tundre, pod treset, pod mahovinasta prebivališta tura
gomilam radioaktivnu supstancu
tvog umiranja.

(Proizvesti igle, razviti lišće koje će podići tu tminu,
kad se u gornjem delu šume stvara razmak
pri padajućoj srebrnosivoj bukvi.)

ŠTA ĆE POSTIĆI STIH?

Nije uspeo da odagna tvoju smrt.

A ipak, uspevao je da ulovi, zastajkivao je i njuškao, osluškiavao pisku –
bejaše to riđa lisica koja je jurila kroz sneg za voluharicom, smešno, u skokovima.

Drhtaše između skokova.

Sad je deo riđeg lisca, koji ležaše na ovčijoj ispaši.

Malo on može. Mada, uspeva da primeti beličasto krznašce zeca,
da prikrije krvavu stabljiku, plitak prhki sneg
na februarskom strnjištu.

Danas je kroz nozdrve udahnuo leden vazduh. I nozdrve ujede vrela stud.

Noću u krevetu traži tvoju ruku.

Ljuljajući se na grančici osnežene leske, savija glavicu, kostreši se
na crepu naslagano perje, upućuje pogled ka meni,
kad gledam tebe –

pahulje padaju na tvoje obraze, i tope se.

REKRISTALIZACIJA

Tvoja smrt presekla je kosinu jezika –
sad u sferi raselina, u glacijalnim šiljcima svetlucaju mineralna zrnca,
nekoliko reči izbačenih iz poslednjeg razgovora
dotakle su se međusobno.

Kosti smo slomljenog krila, premeštene
prema sebi, cementirane snegom
sa zdruzganog neba.

Očnu duplju stiha razjeda morska voda.

Iznad voda – takoreći nepomičnih – tvoja udaljenost.

MARIFETLUCI

Danas primenjuješ tehniku ponavljanja – ulaziš sledeći put

kao vrabac kroz vrata otvorena prema bašti. Okrećeš se,
dozivaš ispod fotelje. Spreman da se vratiš, ako bi samo mogao.
Sad kad ne pripadaš ni snovima ni životu.

Stoga te povlačim u vremenu kao plivača, koji – kao u usporenom filmu
puštenom unazad – iskače iz bazena,

Suvim stopalima staješ na trambolinu.
Guram smrtne kapi u suprotnom pravcu, a moj napor
iznosi te na dasku ranog jutra, na zeleno-riđu travu,
na svetlost; sunce zagreva kamenje kuće,

rasklapaš tronožac za foto-aparat.

* * *

Predajem tvoje napaćeno srce gavranovima: rečima koje sređuju život.

Predajem tvoje srce – primorskim pećinama – rečima, gavranovima: utonulim
u karstne klife, koje zrače.

Povremeno uzdižu se, oštricom krila rasecaju dan.
Čupaju onoliko koliko mogu da ponesu
iz našeg života.

Odleću, plen prekrivaju snegom ili razbijenom zemljom.
Vratiće se.

Šuplje su kosti njihovih krila. Njihovi mladunci zaodenuće se perjem,
podanički skrivaju kljun, praveći se da nisu ugroženi.

Kosti njihovih krila složene su kao naše podlaktice –
uplovljavamo u crno more.

TRAVE

Nemaš više telo, premda postojiš –
domišljati učeniče potoka, iznad kog je zastalo mladunče lisice.
Pokloniće Esherove geometrije, njenih sedamnaest klasa simetrije
na naizgled beskonačnim površinama.

Kao da ništa nije narušeno u poretku prirode – ne postoji
apsolutni početak ni apsolutni svršetak. Samo promena, protok gena,
sažeto zapisano na steni lepidodendrona.

Svaka ćelija tvoga tela bejaše rođaka ćelija u stabljici trave.
Tvoji briketi uglja nastali su u jezgrima umrlih zvezda.
To čudo – hemijski elementi mešani vetrinom i povetarcima

počeli su da shvataju sebe nakon milijardi godina.
Naučili da vole. I žive udaljeni od prolaznosti.

Ovde gde, kako je govorio Empedokle, nijedan svršetak nije pogubna smrt.
Ovde gde to znanje ne smanjuje moju žalost, a ni glad tvoga tela.

Rok simfonijo iskri!
Tvoja smrt je kružeći olujni sistem.
Noćna tama gomila se oko zelenog plamička livadarke,
njenih poljubaca na vrhovima prstiju.

PRELAŽENJE

Život s tobom, umrlim.

Život s tobom koji višeš da te probudim
umrlog.

Da ti izađem u susret.

Da podržim razgovor. Da ti pomognem da budeš
pokraj mene – u ogoljavanju, u kome kucanje opepeljenog srca
osposobljuje san za poletanje.

Pomogla sam ti da budeš priliv, ne školjka brisana komadićima
potamnelog kvarca, tamo gde zaborav, plimna struja otkriva
plodno dno.

Biti priliv, ne drvo ribarskog broda.
Kad je smrt splav za spasavanje.

(S poljskog prevela Biserka Rajčić)